

anderledes. Jeg tror, at ogsaa den ærede første Lovler er enig i Begyndelsen af 1ste Stykke af § 1, nemlig, at hver Mand eller Kvinde, der har Børn eller er Bærge for Børn, eller har Børn i Tjeneste, er pligtig at sørge for, at de oplæres i de nødvendige Kundskaber og Færdigheder. Det tror jeg, at alle samstemme i. Hvis vi nu flyttede Begyndelsen af § 2 op der efter, vilde det være klart, at Ingen er tvungen til at sætte sit Barn i Statskolen. Det er overladt Enhver frit at sørge for sine Børns eller sine Myndlings Undervisning, naar han periodisk, om det forlanges — thi Mere kræves der ikke — giver Vidnesbyrd om, at de have lært Noget. Jeg tror, at derved vilde der være vindet Noget til en klar Indsigt i, hvilken den virkelige Stilling er; thi i streng Forstand have vi slet ingen Skoletvang, det er Noget, der ikke eksisterer i Danmark, det er kun subsidiært, at den kommer til Stede (Berg: Ja). Ja, men det synes mig, at man burde lade dette komme til Synet lidt klarere, end det ærede Medlem gjorde (Berg: Jeg sagde det dog). Jeg beder om Forlæbelse. Det ærede Medlem dvælede længe ved Spørgsmaalet om Lærernes Forhold til Forældrene, og der er tilvisse Meget at sige herom, som har stor Betydning; men naar det ærede Medlem fremhævede den Frihed, hvormed Lærerne skulle staa lige over for Forældrene, og den Frihed, hvormed Forældrene skulde staa ligeoverfor Lærerne, tror jeg, dog at der var en lidt ensidig Opfattelse af Forhold paa en vis Maade i, hvad det ærede Medlem udtalte, thi det er dog ganske klart, at der ogsaa kan være en Stilling til Forældrene, som bliver en utaalelig Tvang for en Lærer. (Berg: Ja! Ja!). Jeg vil supplere det ærede Medlems Bemærkninger med denne Udtalelse, overbevist om, at det ærede Medlem — og det glæder mig at høre det bekræftet — er villig til at tage Hensyn dertil. Da det ærede Medlem strax efter kom til at omtale Mulkeringsystemet, fremhævede han med stærke Farver det Kjødsommelige, der er i dette System. Jeg skal gjerne være villig til at bruge endnu stærkere Udtryk om dette System end dem, jeg har brugt. Jeg har haft et meget stærkt Die derfor, fordi jeg saa ofte i den Tid, jeg har været Minister, har hørt Sager af denne Natur til Afgjørelse, som vidne om, hvor ulykkelige Forhold, der kunde komme til Stede, netop paa Grund af dette System. Spørgsmaalet er alene det: Hvad skal man da gjøre, naar Forældre ikke ville sende deres Børn i Skole. Det Lovforslag, jeg forelagde Landsthinget, indeholder en Paragraf, som bemyndiger Ministeriet til at indrømme anden Maade til at afværge Skoleforfømmelser paa end den, der er indeholdt i Frd. 1814, nemlig Mulkeringsystemet. Det havde været mit Ønske, hvis denne Paragraf var bleven vedtagen, og jeg var kommen til at udføre Loven, da at gjøre Forsøg med, hvad der paa anden

Maade og ved andre Midler kunde udrettes. Landsthinget har troet at burde skyde dette til Side og sætte de Bestemmelser ind, som nu findes, og jeg anerkjender med det ærede Medlem, at det nu foreliggende Forslag i ethvert Tilfælde er et Fremstridt. Men naar det ærede Medlem omtalte den bestaaende Tilstand og dvælede ved den utaalelige Tvang, der nu udføres gennem denne Mulkering, f. Ex. at en Mand kunde blive mulkeret, fordi han havde ladet sit Barn blive hjemme for at passe dets syge Moder, medens Faderen gik bort, tror jeg, at det ærede Medlem gjorde sig skyldig i en stor Overdrivelse. Jeg tror ikke, at noget Barn vilde blive mulkeret, fordi det var blevet hjemme af den Grund (Berg: Det burde ikke mulkeres!). Det vil heller ikke blive det; jeg har haft mange enkelte Tilfælde foreliggende, men aldrig noget, der grænsker hertil, en saadan Inhumanitet vil ikke blive viist enten fra Skolekommissionen, Sogneraadet, Kommuneraadet eller Skoleinspektionens Side. Mulkeringsystemet er uheldigt, jeg indrømmer det; men man kan ogsaa overdrive Følgerne deraf ved en for stærk Stilding, og jeg tror, at det ærede Medlem gjorde sig skyldig heri. — Et af Hovedpunkterne i Lovforslaget er Delingen af en Kommunes Skoler. Lovforslaget indeholder en Tredeling som Regel, thi der vil naturligvis være mange Tilfælde i større Kommuner, hvor man allerede har videregaaende Deling, og her falder altsaa Bestemmelsen om Forskolerene aldeles bort. Nu mente det ærede Medlem, at en Tredeling i mange Tilfælde kunde være uheldig, og at man hellere maatte have 80 Børn til Undervisning paa een Gaard (Berg: I to Klasser hver anden Dag!). Ja! saa har jeg misforstaaet det ærede Medlem, dersom det ærede Medlem ikke nævnte 80 Børn til Undervisning samtidig, at de kunde komme Allesammen, og saa havde man dem Allesammen; men jeg har da sandsynligvis misforstaaet det ærede Medlem, og saa beder jeg det undskyldt. Tillad mig nu at sige, hvad Tanken er med Lovforslaget, som det nu foreligger. Naar der i en Skole er samlet Børn, der befinde sig paa et meget forskjelligt Udviklingsstrin, er det uundgaeligt, at Læreren maa beskæftige sig med dem i forskjelligt Hold, han maa altsaa dele Disciplene efter deres Kundskaber og beskæftige sig med hver Afdeling saa godt som udelukkende for sig. Er det ikke saa? Er det da ikke ogsaa saa, at der gaar en stor Del af den forholdsvis korte Tid, i hvilken et Barn er i Skole, tabt for det enkelte Barn. Saa længe Læreren skal beskæftige sig med et andet Hold end det, hvortil det paagjældende Barn hører, saa længe i det Mindste har dette Barn kun liden Nytte af Læreren Undervisning. Er det derfor ikke en Sag af stor Betydning, at man ved at dele Børnene i tre Klasser i Stedet for, at de nu kun skulle deles i to Klasser, sørger for, at de Børn, som